

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

21 mars 2024

PROJET DE LOI

**portant dispositions
en matière de digitalisation de la justice et
dispositions diverses *Ibis***

Amendement

déposé en séance plénière

Voir:

Doc 55 **3728/ (2023/2024)**:

- 001: Projet de loi.
- 002 et 003: Amendements.
- 004: Rapport de la première lecture.
- 005: Articles adoptés en première lecture.
- 006: Amendements.
- 007: Rapport de la deuxième lecture.
- 008: Texte adopté en deuxième lecture.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

21 maart 2024

WETSONTWERP

**houdende bepalingen
inzake digitalisering van justitie en
diverse bepalingen *Ibis***

Amendement

ingediend in de plenaire vergadering

Zie:

Doc 55 **3728/ (2023/2024)**:

- 001: Wetsontwerp.
- 002 en 003: Amendementen.
- 004: Verslag van de eerste lezing.
- 005: Artikelen aangenomen in eerste lezing.
- 006: Amendementen.
- 007: Verslag van de tweede lezing.
- 008: Tekst aangenomen in tweede lezing.

11722

N° 91 de Mme **Gijbels**

Art. 140

Dans l'article 13/3 proposé, insérer avant le paragraphe 1er, qui devient le paragraphe 2, un paragraphe rédigé comme suit:

"§ 1er. Le médecin qui pratique une euthanasie, lorsque l'une des conditions de base prévues à l'article 3, § 1er, 1er ou 2e tiret n'est pas respectée, est puni conformément aux articles 393 à 397 du Code pénal."

JUSTIFICATION

À la suite d'un arrêt de la Cour constitutionnelle, un système diversifié de sanctions pour non-respect des conditions légales liées à l'exécution d'une euthanasie est prévu. Au lieu d'une seule et même incrimination en application des dispositions existantes du Code pénal, des peines différentes sont fixées en fonction de la condition qui n'a pas été respectée. Le non-respect d'une des conditions de base de l'article 3, § 1er, 3e ou 4e tiret, ou de l'article 4, § 2, alinéa 1er, 1er, 2e et 3e tirets, de la loi relative à l'euthanasie sera puni d'une peine plus lourde que le non-respect d'une ou de plusieurs conditions procédurales de l'article 3, § 2, 3e et 7e et § 3, 1°, ou de l'article 4, § 2, alinéa 2, 1°. La violation de certaines conditions procédurales ou formelles moins graves ne sera plus punissable. Le non-respect de ces conditions pourra en revanche faire l'objet d'une procédure disciplinaire ou civile.

L'article 13/3 proposé reste par ailleurs muet quant au non-respect des conditions de base énoncées à l'article 3, § 1er, 1er ou 2e tiret, de la loi relative à l'euthanasie, qui ont trait à l'exigence de consentement. Dans la justification de l'amendement n° 3 tendant à insérer ce nouvel article, l'auteure fait valoir que ce n'est pas nécessaire, dès lors que "le fait de mettre intentionnellement fin à la vie sans la demande volontaire, réfléchie et répétée de la victime reste punissable selon les qualifications de droit commun du Code pénal. En effet, l'homicide commis avec intention de donner la mort est toujours punissable conformément aux articles 393 à 397 du Code pénal, qui contiennent la description de l'infraction de meurtre et de ses différentes circonstances aggravantes."

Nr. 91 van mevrouw **Gijbels**

Art. 140

In het voorgestelde artikel 13/3 voor paragraaf 1, die paragraaf 2 wordt, een paragraaf 1 invoegen, luidende:

"§ 1. De arts die een euthanasie uitvoert, waarbij één van de grondvoorwaarden bepaald in artikel 3, § 1, eerste of tweede gedachtestreepje niet wordt nageleefd, wordt gestraft overeenkomstig de artikelen 393 tot en met 397 van het Strafwetboek."

VERANTWOORDING

In navolging van een arrest van het Grondwettelijk Hof wordt voorzien in een gediversifieerd sanctiesysteem voor de niet-naleving van de wettelijke voorwaarden bij de uitvoering van een euthanasie. In plaats van één en dezelfde strafbaarstelling overeenkomstig de bestaande bepalingen van het Strafwetboek wordt een verschillende strafmaat bepaald afhankelijk van welke voorwaarde wordt overtreden. Het niet naleven van één van de grondvoorwaarden uit artikel 3, § 1, derde of vierde gedachtestreepje of artikel 4, § 2, eerste lid, 1e tot 3e streepje van de euthanasiewet zal met een zwaardere straf worden gestraft dan de niet-naleving van één of meerdere procedurele voorwaarden uit artikel 3, § 2, 3e en 7e en § 3, 1°, of artikel 4, § 2, tweede lid, 1°. Voor de overtreding van bepaalde minder zwaarwichtige procedurele of vormelijke voorwaarden er is geen strafbaarstelling meer voorzien. De niet-naleving van deze voorwaarden kan eventueel wel tuchtrechtelijk of burgerrechtelijk worden behandeld.

Ook over het niet naleven van de grondvoorwaarden uit artikel 3 3, § 1, eerste of tweede gedachtestreepje van de euthanasiewet, met name de toestemmingsvereiste, zegt het voorgestelde artikel 13/3 niets. De toelichting bij amendement nr. 3 tot invoeging van dit nieuwe artikel beargumenteert dat dit niet noodzakelijk is, omdat "de opzettelijke levensbeëindiging zonder het vrijwillig, overwogen en herhaald verzoek van het slachtoffer, strafbaar blijft onder de gemeenrechtelijke kwalificaties van het Strafwetboek. Het doden van een persoon met het oogmerk deze te doden is immers steeds strafbaar overeenkomstig de artikelen 393 t.e.m. 397 van het Strafwetboek, die de omschrijving van het misdrijf doodslag en de verschillende verzwarende omstandigheden daarbij bevatten."

Nous ne pouvons pas suivre ce raisonnement. Aucune peine n'est prévue en cas de violation tant des conditions procédurales ou formelles de moindre gravité que de la condition la plus importante, à savoir l'exigence de consentement. Pour cette dernière condition, l'argument avancé est que sa violation est punissable selon les qualifications de droit commun du Code pénal, tandis que pour les autres conditions procédurales ou formelles, ce ne serait pas le cas. Il s'agit là d'une contradiction qui peut conduire à une insécurité juridique.

C'est pourquoi nous proposons, afin de lever toute ambiguïté, de faire explicitement référence, dans le texte de loi, aux qualifications de droit commun du Code pénal en cas de non-respect de l'une des conditions de bases visées à l'article 3, § 1er, 1er ou 2e tiret. Il ne fera ainsi aucun doute que le fait de pratiquer une euthanasie sans respecter l'exigence de consentement constitue et continuera de constituer un meurtre, auquel est assorti un taux de peine fixé par le Code pénal.

Deze motivering kan echter niet worden gevolgd. Zowel voor de minder zwaarwichtige procedurele of vormelijke voorwaarden als de meest belangrijke voorwaarde van de toestemmingsvereiste wordt er geen strafbaarstelling bepaald voor de niet-naleving ervan. Bij deze laatste voorwaarde wordt beargumenteerd dat deze strafbaar is onder de gemeenrechtelijke kwalificaties van het Strafwetboek, maar voor de resterende procedurele of vormelijke voorwaarden zou dit dan anderzijds niet het geval zijn. Dit wijst op een tegenstrijdigheid, die kan leiden tot rechtsonzekerheid.

Om elke onduidelijkheid weg te nemen wordt daarom voorgesteld in de wettekst uitdrukkelijk te verwijzen naar de gemeenrechtelijke kwalificaties van het Strafwetboek bij niet-naleving van één van de grondvoorwaarden bepaald in artikel 3, § 1, eerste of tweede gedachtestreepje. Zo kan er geen twijfel over bestaan dat het uitvoeren van een euthanasie zonder te voldoen aan de toestemmingsvereiste doodslag uitmaakt en blijft uitmaken, met de daarvoor voorziene strafmaat uit het Strafwetboek.

Frieda Gijbels (N-VA)